

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๑ บททั่วไป ความมุ่งหมาย และหลักการ มาตรา ๖ ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข^๑ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงามในการดำเนินชีวิตให้กับผู้เรียน

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดให้การศึกษอบรรบในด้านศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๐๑ จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๕ ประการคือ ๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักพระพุทธศาสนาตามสมควรแก่วัยของตน ๒. เพื่อปลูกฝังศีลธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน ๓. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา ๔. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักบำเพ็ญกุศลสาธารณะประโยชน์ และ ๕. เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา^๒

ในสังคมไทยปัจจุบัน ได้เผชิญกับปัญหาสังคมมากมาย เช่น ปัญหาอบายมุข ยาเสพติด อาชญากรรม ปัญหาครอบครัวแตกแยก เป็นต้น อันเนื่องมาจากความเจริญทางด้านวัตถุ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และความตกต่ำทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม ปัญหาสังคมหลาย ๆ ด้านส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีสภาพจิตใจที่ตกต่ำและขาดคุณภาพชีวิตที่ดีงาม คือ ขาดศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย ดังนั้นการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อระบบสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวิถีของคนและชุมชน หากได้พัฒนาสร้างสรรค์ และนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตก็จะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคล

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒) หน้า ๓.

^๒ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์, ๕๐ ปี โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๑๒๖-๑๒๗.

ที่สำคัญยิ่งของชาติที่ภาครัฐได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ตามนโยบายในด้านสังคมของรัฐบาลที่เน้นให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน มีส่วนทำให้ผู้ปกครอง กังวลและตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติของเด็กและเยาวชน จึงทำให้โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีบทบาทต่อการอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่นักเรียน เพราะมีความสำคัญมากในการมีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และขัดเกลาจิตใจแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จนเป็นที่รู้จักกันทั่วไป จึงเป็นแบบอย่างให้วัดต่าง ๆ ได้นำไปเปิดการเรียนการสอนทั่วประเทศโดยเฉพาะวัดในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งในขณะเดียวกัน การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ก็ยังมีข้อสงสัยของผู้ปกครองถึงการจัดการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไรและสะท้อนให้เห็นถึงผลการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จะต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และความต้องการของผู้ปกครอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ควรจะได้รับฟังความคิดเห็นความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานมาเรียนได้ช่วยเสนอแนะแนวทางจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและสังคมต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน กรณีศึกษาโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ดังนี้

- ๑) หลักสูตรสาระการเรียนรู้
- ๒) การจัดการเรียนการสอน
- ๓) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน
- ๔) สภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน
- ๕) สวัสดิการ

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานครที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๓๐๐ คน

ตารางที่ ๑. ๑ แสดงจำนวนประชากร

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์	จำนวนประชากร
ผู้ปกครองนักเรียน	๓๐๐
รวม	๓๐๐

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

งานวิจัยนี้ เริ่มตั้งแต่ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๗ รวม ๖ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ ความพึงพอใจของผู้ปกครอง หมายถึง ความรู้สึก ความคิด และความเชื่อ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีจำนวน ๕ ด้าน ดังนี้

๑) หลักสูตรสาระการเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข แต่ละระดับชั้นมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาชีวิต มีสาระสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้นักเรียนรู้จักการดำเนินชีวิตอย่างเพียงพอ และมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับวัยและสภาพแวดล้อมของนักเรียนในการเรียนแต่ละชั้นเรียน

๒) การจัดการเรียนการสอน มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ การส่งเสริมและปลูกฝังศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติไทย ส่งเสริมอบรมให้นักเรียนรู้หลักธรรมทางพุทธศาสนาสมกับเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี รู้จักบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สำนึกในความสำคัญของพุทธศาสนาและนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๓) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน โดยเน้นจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับที่คาดหวังและนักเรียนสามารถนำผลการปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมโดยให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันรวมทั้งจัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรม

ที่หลากหลายนักเรียนแก้ปัญหาตามสถานการณ์และจัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมที่ดีงาม เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาและแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ซึ่งสามารถนำความรู้ที่จัดกิจกรรมการสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลายรวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือวันสำคัญอื่น ๆ

๔) สภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน หมายถึง บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนของ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่เปิดทำการเรียนการสอน

๕) ศักยภาพ หมายถึง บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรการที่ทางสถานศึกษาจัดให้ เช่น บริการค่าบำรุงการศึกษา บริการอาหารกลางวัน น้ำดื่ม วางแผนจัดระบบและควบคุมดูแลการประกอบอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการที่ดี การให้บริการการรับ-ส่ง บริการ การรักษาพยาบาล และการให้บริการสุขภาพแก่นักเรียน รวมทั้งให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีรวมทั้งเครื่องแบบนักเรียน ในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๕.๒ ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือ ผู้ทำหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ให้การศึกษาของนักเรียน โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๕.๓ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนวิชาพระพุทธศาสนาและอบรม ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของไทย แก่เด็กและเยาวชน

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ทำให้ทราบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัย วัฒนธรรมาศตวรรษรัชสมัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๑.๖.๒ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัฒนธรรมาศตวรรษรัชสมัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๑.๖.๓ ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัฒนธรรมาศตวรรษรัชสมัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ได้เป็นอย่างดี